

Motion

1982/83: 1684

Sture Ericson och Göran Persson

Skyldighet för kommun att utse officiant vid borgerlig begravning

Enligt 1 § lagen (1957:585) om jordfästning bör, när någon avlidit, såvitt möjligt "hans önskan rörande jordfästning och gravsättning iakttas" av den som ombesörjer begravningen. I 4 § samma lag sägs att rätten till gravsättning på allmän begravningsplats inte skall vara beroende av att den avlidne tillhört visst trossamfund eller att jordfästning ägt rum eller att den "förrättas i viss ordning". Därmed har såväl rätten till civil och "borgerlig" begravning som friheten från begravningsritual blivit lagfäst. I linje härmed finns inte heller någon instruktion om utformningen av en borgerlig begravning. I 5 § nämnda lag sägs vidare att "vid jordfästning och gravsättning må intet förekomma som strider mot förrättningens helgd och allvarliga innebörd".

Enligt 2 § lagen (1963:537) om gravrätt m. m. åligger det församling eller i vissa fall borgerlig kommun att hålla allmän begravningsplats. Däremot finns inte någon skyldighet (men väl möjlighet) för borgerlig kommun att hålla officiant vid borgerlig begravning. Åtminstone ett 40-tal av landets kommuner har också utsett borgerliga begravningsförrättare. Uppdraget brukar i allmänhet uppfattas som ett hedersuppdrag, och borgerliga begravningsförrättare utses ofta bland kommunfullmäktiges ledamöter eller andra kommunala förtroendemän. Vanligen utses förrättarna av kommunfullmäktige men en viss delegering till annat organ förekommer också.

Vid 1975 års riksmöte väcktes en motion (1975:415) av Berit Frändås och Kerstin Andersson (båda s) om kommuns skyldighet att utse officiant vid borgerlig begravning. Konstitutionsutskottet behandlade den i sitt betänkande 1975/76:20 p 5. Utskottet hemställde att riksdagen skulle avslå motionen med hänvisning till de pågående överläggningarna om de framtida relationerna mellan staten och kyrkan. Riksdagen följde utskottets hemställan.

Frågan om begravningsväsendets framtida organisation har senast behandlats av utredningen (Kn 1979:04) om begravningsverksamheten. I utredningens betänkande (SOU 1981:36) Begravningsverksamheten har alternativa förslag till lösningar av frågan framlagts. Utredningen konstaterar att det ibland är förenat med svårigheter att ordna en borgerlig begravning. "Ett viktigt skäl till detta synes vara brist på officianter."

En av riksdagen beslutad skyldighet för kommun att utse officiant vid borgerlig begravning har inget egentligt samband med frågan om relationerna mellan stat och kyrka. Däremot skulle det väsentligt underlätta för många familjer att ordna en icke-religiös begravning för avlidna släktingar, som själva önskat en sådan.

Med hänvisning till det anförda hemställs
att riksdagen hos regeringen begär förslag om att kommun skall
vara skyldig att utse officiant vid borgerlig begravning.

Stockholm den 25 januari 1983

STURE ERICSON (s)

GÖRAN PERSSON (s)